

JAROSLAV HAVRLANT

*Prolegomena k hledání ekleziologických inspirací v životě  
a díle Tomáše Bavorovského (+ 1562)*

Předložená rigorózní – licenciátní práce má celkem 215 stran, přičemž strany 134-215 obsahují historicky cenné přílohy, a proto je nelze započítávat do rozsahu vlastního díla, který činí celkem 128 psaných stran, přičemž hutnost tiskové strany dalece překračuje nároky kladené na normostranu. Z hlediska rozsahu tedy dílo nejen splňuje, ale vysoce překračuje požadavky kladené na tento typ kvalifikační práce.

Dílo je rozčleněno do obsáhlého úvodu, který zpočátku nese rysy předmluvy, tří základních částí a závěru. Titul díla v zásadě odpovídá obsahu práce, neboť autor se nezaměřuje pouze na Bavorovského písemné dílo, ale vede své historické bádání také výrazně směrem k jeho životu a dobovým souvislostem Bavorovského spisů. Zároveň je však třeba již na tomto místě konstatovat, že ekleziologická tematika je v předložené práci zastoupena výrazně okrajově a že autor silně inklinuje k historickému bádání, což samo o sobě není na škodu, nicméně nelze opomíjet podstatnou skutečnost, že práce je obhajována na KTF z oboru dogmatická teologie. Doufejme, že zamýšlená disertační práce bude vedle historických obsahovat také skutečně teologické pasáže.

V první části nás autor seznamuje s náboženskou a politickou situací v západních a jižních Čechách. Z metodologického hlediska by bylo záhodno, aby v titulu části byla také zmíněna doba, o níž se jedná. Kolega Havrlant zde prokazuje velmi dobrou znalost příslušné literatury. Do první části je začleněn

exkurz s číslem I.5. Exkurzy se ale obvykle nezařazují do jednotlivých kapitol, spíše se přikládají za ně jako doplněk. Tematika recepce Erasma Rotterdamského v českých zemích (opět chybí v názvu vymezení doby), je sice nanejvýš zajímavá, avšak hlavního záměru práce, což jsou prolegomena k ekleziologii T. Bavorovského, se týká spíše okrajově.

Druhá část je věnována osobnosti T. Bavorovského. Nejprve jsme seznámeni s prameny, které vypovídají o daném tématu. Autor opět prokazuje velmi dobrou znalost příslušné literatury a dokáže ji výstižně představit. Následuje nástin životního příběhu T. Bavorovského. Část II.3. je opět charakterizována jako exkurz a platí o ní z metodologického hlediska totéž, co bylo řečeno výše o části I.5. Je jistě zajímavé zabývat se osobami, jimž T. Bavorovský věnoval svá díla, leč daná tematika opět představuje značné odbočení od směřování k hlavnímu cíli díla. Zabíhání do podrobností, skoro se vtírá výraz „titěrnost“, je možná přínosné z historického hlediska, ovšem pro čtenáře, který vzal do rukou toto dílo, jsa naladěn jeho titulem, se četba těchto pasáží stává poněkud obtížnou. Méně je někdy více. Sebraný materiál mohl být publikován v odborných člancích s výrazně historickým zaměřením, jak jsem při konzultacích autorovi doporučoval.

Třetí část představuje dílo T. Bavorovského. Tato pasáž má přesně dvacet stran, přičemž podružnému tématu „dedikantů“ je věnováno 24 stran. Je však třeba ocenit, že autor dokáže nejen předkládat údaje, ale také s nimi kriticky pracovat a přivádět na pravou míru některá dosud panující mínění.

Závěr rekapituluje průběh díla a na konci obsahuje jakýsi vágní nástin toho, co by autor chtěl dělat v navazující disertační práci. Mám však obavy, že se zde projevuje opět tendence unikat do historie na úkor teologického myšlení. Při poslední dlouhé konzultaci jsem autorovi doporučil, jak by měl pokračovat při zpracovávání ekleziologické tematiky. Z toho, co jsem autorovi řekl, se však v závěru neobjevilo téměř nic.

Dílo je vypracováno pečlivě. Jdoucí dobrou obeznamenost s literaturou z hlediska je jeho dílo jistě velmi cenné. Nedostatkem práce je slabší vědomí a hlubší teologické reflexe či vlastní slova smyslu nejsou. Přesto se dají představit určitý základ k pokračování muset svůj zájem skutečně obrátit. Hodnocení je však převážně pozitivní. Doporučuji komisi ke kladnému přijetí.

Olomouc 31.8.2010

exkurz s číslem I.5. Exkurzy se ale obvykle nezařazují do jednotlivých kapitol, spíše se přikládají za ně jako doplněk. Tematika recepce Erasma Rotterdamského v českých zemích (opět chybí v názvu vymezení doby), je sice nanejvýš zajímavá, avšak hlavního záměru práce, což jsou prolegomena k ekleziologii T. Bavorovského, se týká spíše okrajově.

Druhá část je věnována osobnosti T. Bavorovského. Nejprve jsme seznámeni s prameny, které vypovídají o daném tématu. Autor opět prokazuje velmi dobrou znalost příslušné literatury a dokáže ji výstižně představit. Následuje nástin životního příběhu T. Bavorovského. Část II.3. je opět charakterizována jako exkurz a platí o ní z metodologického hlediska totéž, co bylo řečeno výše o části I.5. Je jistě zajímavé zabývat se osobami, jimž T. Bavorovský věnoval svá díla, leč daná tematika opět představuje značné odbočení od směřování k hlavnímu cíli díla. Zabíhání do podrobností, skoro se vtírá výraz „titěrností“, je možná přínosné z historického hlediska, ovšem pro čtenáře, který vzal do rukou toto dílo, jsa naladěn jeho titulem, se četba těchto pasáží stává poněkud obtížnou. Méně je někdy více. Sebraný materiál mohl být publikován v odborných člancích s výrazně historickým zaměřením, jak jsem při konzultacích autorovi doporučoval.

Třetí část představuje dílo T. Bavorovského. Tato pasáž má přesně dvacet stran, přičemž podružnému tématu „dedikantů“ je věnováno 24 stran. Je však třeba ocenit, že autor dokáže nejen předkládat údaje, ale také s nimi kriticky pracovat a přivádět na pravou míru některá dosud panující mínění.

Závěr rekapituluje průběh díla a na konci obsahuje jakýsi vágní nástin toho, co by autor chtěl dělat v navazující disertační práci. Mám však obavy, že se zde projevuje opět tendence unikat do historie na úkor teologického myšlení. Při poslední dlouhé konzultaci jsem autorovi doporučil, jak by měl pokračovat při zpracovávání ekleziologické tematiky. Z toho, co jsem autorovi řekl, se však v závěru neobjevilo téměř nic.

Dílo je vypracováno pečlivě. Jak již bylo řečeno, autor prokazuje velmi dobrou obeznámenost s literaturou i s archivními materiály. Z historického hlediska je jeho dílo jistě velmi cenné, což platí i o přílohách. Určitým nedostatkem práce je slabší vědomí cíle, k němuž má dílo směřovat. Náznaky hlubší teologické reflexe či vlastní přípravy na ni v práci obsaženy v pravém slova smyslu nejsou. Přesto se domnívám, že tato prolegomena mohou představovat určitý základ k pokračování na disertační práci. Autor však bude muset svůj zájem skutečně obrátit k teologickým tématikám. Konečné hodnocení je však převážně pozitivní, autorovi je třeba poblahopřát. Jeho dílo doporučuji komisi ke kladnému přijetí.

Olomouc 31.8.2010

Prof. Ctirad V. Hošíšil Th.D